

Rumantsch è ina lingua naziunala, ma ina lingua parzialmain uffiziala da la Confederaziun, numnadamain en la corrispondenza cun persunas da lingua rumantscha. La translaziun d'in decret federal serva a l'infurmaziun, n'ha dentant nagina validitad legala.

Translaziun

Convenziun davart ils dretgs da l'uffant

Concludida a New York ils 20 da november 1989

Approvada da l'Assamblea federala ils 13 da december 1996¹

Document da ratificaziun deposità da la Svizra ils 24 da favrer 1997

Entrada en vigur per la Svizra ils 26 da mars 1997

(Versiun dals 27 da favrer 2023)

Preambel

Ils stadis participants da questa Convenziun,

considerond che la reconuschientscha da la dignitad inerenta a tut ils commembers da la societad umana tant sco l'egualitad ed il caracter inalienabel da lur dretgs èn tenor ils princips proclamads en la Charta da las Naziuns Unidas² il fundament da la libertad, da la giustia e da la pasch sin il mund,

sa regardond ch'ils pievels da las Naziuns Unidas han confermà en la Charta lur confidenza en ils dretgs fundamentals tant sco en la dignitad ed en la valur da l'uman e ch'els han decidì da promover il progress social e da crear meglras cundiziuns da viver en ina libertad pli gronda,

reconuschend che las Naziuns Unidas han proclamà ed èn sa cunvegnidas en la Decleraziun universala dals dretgs umans ed en ils Patgs internaziunals concernent ils dretgs umans che mintga uman possia far diever da tut ils dretgs e da tut las libertads menziunadas en quels, e quai senza la minima differenziaziun, saja quai tenor razza, tenor color da la pel, tenor schlattaina, tenor lingua, tenor religiun, tenor opiniun politica u tenor in'otra opiniun, tenor derivanza naziunala u sociala, tenor facultad, tenor naschientscha u tenor in auter status,

renviond al fatg che las Naziuns Unidas han proclamà en la Decleraziun universala dals dretgs umans ch'ils uffants hajan in dretg spezial d'assistenza e da sustegn,

en la persvasiun che la famiglia sco unitad fundamentala da la societad e sco ambient natiral per la creschientscha e per il bainstar da tut ses commembers, en spezial dals

AS 1998 2055; BBL 1994 V 1

¹ AS 1998 2053

² SR 0.120

uffants, stoppia retschaiver la protecziun e l'assistenza ch'ella dovra per pudair ademplier cumplainamain sias incumbensas en la societad,

renconuschend che l'uffant duess crescer si – per pudair sviluppar cumplainamain ed armonicamain sia persunalitad – en in ambient famigliar, circumdà da fortuna, da charezza e da chapientscha,

considerond ch'igl è impurtant da preparar cumplainamain l'uffant ad ina vita individuala en la societad e da l'educar en il spiert dals ideals proclamads en la Charta da las Naziuns Unidas ed en spezial en in spiert da pasch, da dignitad, da toleranza, da libertad, d'egualitad e da solidaritad,

sa regurdond che la necessitad da dar a l'uffant ina protecziun speziala è vegnida exprimida en la Decleraziun da Geneva da l'onn 1924 davart ils dretgs da l'uffant ed en la Decleraziun dals dretgs da l'uffant ch'è vegnida acceptada da l'Assamblea generala ils 20 da november 1959 ed en la Decleraziun universalala dals dretgs umans e renconuschida en il Patg internaziunal davart ils dretgs civils e politics³ (en spezial en ils artitgels 23 e 24), en il Patg internaziunal davart ils dretgs economics, socials e culturals⁴ (en spezial en l'artitgel 10) sco er en ils statuts ed en ils documents relevants da las organisaziuns spezialisadas e d'autras organisaziuns internaziunalas che s'occupan dal bainstar da l'uffant,

sa regurdond da la formulaziun en la Decleraziun dals dretgs da l'uffant che «l'uffant basegna pervia da sia madirezza corporala e spiertala mancanta ina protecziun speziala ed in'assistenza particulara, surtut ina protecziun giuridica adequata avant e suenter la naschientscha»,

renviond a las disposiziuns da la Decleraziun davart ils princips socials e giuridics per la protecziun e per il bainstar dals uffants, cun in resguard spezial dal plazzament en ina famiglia da tgira e da l'adopziun sin plaun naziunal ed internaziunal, a las Reglas da las Naziuns Unidas davart las normas minimalas per la giurisdicziun per giuvenils (Reglas da Beijing) e da la Decleraziun davart la protecziun da las dunnas e dals uffants en situaziuns d'urgenza ed en conflicts armads,

renconuschend ch'i dat en tut ils pajais dal mund uffants che vivan en relaziuns particularmain difficilas e ch'igl è necessari da dar a quests uffants in'attenziun speziala,

tegnend duidamain quint da l'impurtanza da las tradiziuns e da las valurs culturalas da mintga pievel per la protecziun e per il svilup armonic da l'uffant,

renconuschend l'impurtanza da la collavuraziun internaziunala per meglierar las cundiziuns da viver dals uffants en tut ils pajais, en spezial en ils pajais da svilup,

han concludì il suandant:

³ SR 0.103.2

⁴ SR 0.103.1

Emprima part

Art. 1

En il senn da questa Convenziun è in uffant mintga uman che n'ha betg anc cumpleni il deschedotgavel onn da vita, nun che la maiorenntad cumenzia pli baud tenor il dretg che po vegnir applitgà per l'uffant.

Art. 2

(1) Ils stadis participants da questa Convenziun respectan ils dretgs fixads en ella e garanteschon a mintga uffant ch'è suttamesa a lur giurisdicziun, senza la minima discriminaziun, independentamain da la razza, da la color da la pel, da la schlattaina, da la lingua, da la religiun, da l'opiniun politica u d'ina autra opiniun, da la derivanza nazionala, etnica u sociala, da la facultad, d'in impediment, da la naschienscha u d'in auter status da l'uffant, da ses geniturs u da ses avugà.

(2) Ils stadis participants prendan tut las mesiras adattadas per garantir che l'uffant vegnia protegì da tut las furmas da discriminaziun u da puniziun motivadas dal status, da las activitads, da las opiniuns exprimidas e da las ideologias da ses geniturs, da ses avugà u da ses confamigliars.

Art. 3

(1) En tut las decisziuns che concernan ils uffants, ch'ellas vegnian prendidas d'instituziuns publicas u privatas da l'assistenza sociala, da dretgiras, d'autoritads administrativas ubain d'organs legislativs, è il bainstar da l'uffant ina preoccupaziun primordiala.

(2) Ils stadis participants s'obligeschon da garantir a l'uffant – resguardond ils dretgs e las obligaziuns da ses geniturs, da ses avugà u d'autres persunas ch'èn responsablas per el tenor lescha – la protecziun e l'assistenza necessarias per ses bainstar; per quest intent prendan els tut las mesiras legislativas ed administrativas adattadas.

(3) Ils stadis participants garanteschon che las instituziuns, ils servetschs e las instituziuns per l'assistenza e la protecziun da l'uffant correspundian a las normas fixadas da las autoritads competentas, surtut en il sector da la segirezza e da la sanadad sco er areguard il dumber e la competenza da ses persunal ed areguard ina controlla suffizienta.

Art. 4

Ils stadis participants prendan tut las mesiras legislativas ed administrativas e tut las ulteriuras mesiras ch'èn necessarias per realisar ils dretgs reconuschids en questa Convenziun. Areguard ils dretgs economics, socials e culturals prendan els questas mesiras investind tut lur meds disponibels e, sche necessari, er en il rom da la collavuraziun internaziunala.

Art. 5

Ilis stadis participants respectan las incumbensas, ils dretgs e las obligaziuns dals geniturs ed eventualmain, tant sco previs tenor l'usit local, dals commembers da l'ulteriura famiglia u da la cuminanza, da l'avugà u d'autras persunas ch'èn responsablas per l'uffant tenor lescha, da dar a l'uffant correspundentamain a ses svilup l'orientaziun ed ils cussegls ch'èn adattads per exequir ils dretgs che questa Convenziun al statutescha.

Art. 6

- (1) Ilis stadis participants renconuschan che mintga uffant ha in dretg inerent da viver.
- (2) Ilis stadis participants garanteschon uschè bain sco pussaivel il surviver ed il svilup da l'uffant.

Art. 7

- (1) L'uffant sto vegnir inscrit en in register immediatamain suenter sia naschienscha ed ha a partir da sia naschienscha il dretg d'in num, il dretg da pudair acquistar ina naziunalitad e sche pussaivel il dretg d'enconuscher e da vegnir educà da ses geniturs.
- (2) Ilis stadis participants garanteschon da realisar quests dretgs en correspundenza cun lur dretg naziunal e cun las obligaziuns ch'els ston observar a basa da las convenziuns internaziunalas respectivias en quest sectur, en spezial per il cas che l'uffant n'avev uschiglio nagina naziunalitad.

Art. 8

- (1) Ilis stadis participants s'obligeschon da respectar il dretg da l'uffant, da preservar senza intervenziuns illegalas sia identitad inclusiv sia naziunalitad, ses num e sias relaziuns famigliaras renconuschidas tenor lescha.
- (2) Sch'in uffant vegn privà illegalmain da tscherts u da tut ils elements constitutivs da sia identitad, al concedan ils stadis participants in'assistenza ed ina protecciun adequata cun la finamira da restituir sia identitad uschè svelt sco pussaivel.

Art. 9

- (1) Ilis stadis participants garanteschon ch'in uffant na vegnia betg separà da ses geniturs cunter lur veglia, nun che las autoritads cumpetentas fixeschian en ina decisiun verifitgabila giudizialmain, tenor las leschas e las proceduras applitgabras, che questa separaziun saja necessaria per il bain da l'uffant. Ina tala decisiun po daventar necessaria en singuls cas, per exempel sche l'uffant vegn maltractà u tralascià dals geniturs, u – sch'ina decisiun sto vegnir prendida davart il lieu da dimora da l'uffant en cas ch'ils geniturs vivan separadamain.
- (2) En proceduras tenor l'alinea 1 ston tut las parts pertutgadas survegnir la pussaivladad da sa participar a la procedura e d'exprimer lur opiniun persunala.

(3) Ils stadis participants respectan il dretg da l'uffant ch'è separà d'in u da tuts dus geniturs da mantegnair regularmain ina relaziun persunala e contacts directs cun tuts dus geniturs, nun che quai pericliteschia il bainstar da l'uffant.

(4) Sche la separaziun è la consequenza d'ina mesira prendida d'in stadi participant, sco per exempel in'arrestaziun, in empraschunament, in'exiliaziun u in'expulsiun ubain la mort d'in u da tuts dus geniturs u da l'uffant (inclusiv in mortori, independentmain dal motiv, durant in'arrestaziun), dat il stadi participant, sin dumonda, als geniturs, a l'uffant u eventualmain ad in auter confamigliar las infurmaziuns essenzialas davart la dimora dal confamigliar absent u dals confamigliars absents, nun che quai saja da dischavantatg per l'uffant. Ils stadis participants garanteschon plinavant che l'inoltraziun d'ina tala dumonda n'haja naginas consequenzas negativas per il pertutgà u per ils pertutgads.

Art. 10

(1) En accord cun l'obligaziun dals stadis participants tenor l'artitgel 9 alinea 1 vegnan las dumondas d'entrar en in stadi participant u da sortir d'in tal, che vegnan fatgas d'in uffant e da ses geniturs cun l'intent da reunir la famiglia, tractadas dal stadi participant cun bainvulientscha, en maniera umana ed accelerada. Ils stadis participants garanteschon plinavant che l'inoltraziun d'ina tala dumonda n'haja naginas consequenzas negativas per las persunas che inolteschan questa dumonda e per lur confamigliars.

(2) In uffant cun geniturs che vivan en differents stadis, ha il dretg da mantegnair regularmain ina relaziun persunala e contacts directs cun tuts dus geniturs, nun ch'i dettia circumstanzas spezialas. Perquai respectan ils stadis participants en accord cun lur obligaziun tenor l'artitgel 9 alinea 1 il dretg da l'uffant e da ses geniturs da sortir da mintga pajais, inclusiv da lur agen, e d'entrar puspè en lur agen pajais. Il dretg da sortir d'in pajais è suttamess sulettamain a las restricziuns ch'èn previsas tenor lescha, ch'èn necessarias per proteger la segirezza naziunala, l'urden public, la sanadad publica, la morala publica u ils dretgs e las libertads d'auters e ch'èn cumpatiblas cun ils auters dretgs statuids da questa Convenziun.

Art. 11

(1) Ils stadis participants prendan mesiras per cumbatter cunter il transferiment illegal d'uffants a l'exteriur e cunter l'impediment illegal da lur return.

(2) Perquai promovon ils stadis participants la conclusiun da convenziuns bilateralas u multilateralas ubain la participaziun a convenziuns existentas.

Art. 12

(1) Ils stadis participants garanteschon a l'uffant ch'è capabel da furmar in'atgna opiniun il dretg d'exprimer libramain questa opiniun en tut las dumondas ch'al pertutgan, ed els resguardan l'opiniun da l'uffant en maniera adequata e tegnend quint da sia vegliadetgna e da sia madirezza.

(2) Perquai sto surtut l'uffant survegnir la pussaivladad da s'exprimer en tut las proceduras giudizialas u administrativas ch'al pertutgan, saja quai en moda directa, tras in represchentant u tras in post adattà, tenor las prescripziuns da procedura da la legislaziun naziunala.

Art. 13

(1) L'uffant ha il dretg d'exprimer libramain sia opiniun; quest dretg include la libertad da sa procurar, da retschaiver e da dar vinavant, independentamain dals cunfins dal pajais, infurmaziuns ed ideas da mintga gener en maniera orala, scritta u stampada, en furma d'ovras d'art u cun auters meds tschernids da l'uffant.

(2) L'execuziun da quest dretg po vegnir suttamessa a tschertas restricziuns previsas en la lescha, ch'èn necessarias:

- a) per observar ils dretgs u la reputaziun d'auters; u
- b) per proteger la segirezza naziunala, l'urden public, la sanadad publica u la morala publica.

Art. 14

(1) Ils stadis participants respectan il dretg da l'uffant a la libertad da patratg, da conscienza e da religiun.

(2) Ils stadis participants respectan il dretgs e las obligaziuns dals geniturs ed eventualmain da l'avugà da guidar l'uffant en l'execuziun da quest dretg en ina maniera che tegna quint da ses svilup.

(3) La libertad da manifestar sia religiun u sia ideologia dastga vegnir suttamessa mo a las restricziuns previsas tenor lescha ch'èn necessarias per proteger la segirezza publica, l'urden public, la sanadad publica u la morala publica ubain las libertads ed ils dretgs fundamentals d'auters.

Art. 15

(1) Ils stadis participants renconuschan il dretg da l'uffant da s'associar en moda libra cun auters e da sa radunar en moda paschaivla.

(2) L'execuziun da quest dretg na dastga vegnir suttamessa a naginas autras restricziuns che quellas previsas tenor lescha e necessarias en ina societad democratica per garantir la segirezza naziunala u publica, l'urden public, la protecziun da la sanadad publica u da la morala publica ubain per proteger ils dretgs e las libertads d'auters.

Art. 16

(1) Nagin uffant na dastga vegnir exposat ni ad intervenziuns arbitrarias u illegalas en sia vita privata, en sia famiglia, en ses domicil u en sia correspundenza, ni a violaziuns da sia onur e da sia reputaziun.

(2) L'uffant ha il dretg da protecziun giuridica cunter talas intervenziuns u violaziuns.

Art. 17

Ilis stadis participants renconuschan l'impurtanza e la funcziun dals meds da massa e garanteschon che l'uffant haja access ad infurmaziuns ed a material che derivan d'ina varietad da funtaunas naziunalas ed internaziunalas, surtut ad infurmaziuns che promovon ses bainstar social, psichic e moral tant sco sia sanadad corporala e spier-tala. Perquai fan ils stadis participants il suandant:

- a) els encuraschan ils meds da massa da derasar infurmaziuns e material che han in niz social e cultural per l'uffant e che correspundan al spiert da l'artitgel 29;
- b) els promovon la collavuraziun internaziunala per la producziun, il barat e la derasaziun da questas infurmaziuns e da quest material che derivan d'ina varietad da funtaunas culturalas naziunalas ed internaziunalas;
- c) els promovon la producziun e la derasaziun da cudeschs d'uffants;
- d) els encuraschan ils meds da massa da tegnair spezialmain quint dals basegns linguistics d'in uffant ch'appartegna ad ina minoritad u ad in pievel autocton;
- e) els promovon l'elavuraziun da directivas adattadas per proteger l'uffant cunter infurmaziuns e material che fan donn a ses bainstar, resguardond en quest connex ils artitgels 13 e 18.

Art. 18

(1) Ilis stadis participants sa stentan tenor meglier savair e pudair da garantir la renconuschientscha dal princip che tuts dus geniturs èn responsabels cuminaivlamain per l'educaziun e per il svilup da l'uffant. Per l'educaziun e per il svilup da l'uffant èn responsabels en emprima lingia ils geniturs u eventualmain l'avugà. En quest connex è il bainstar da l'uffant lur finamira principala.

(2) Per garantir e per promover ils dretgs fixads en questa Convenziun sustegnan ils stadis participants ils geniturs e l'avugà adequatamain per ch'els possian ademplir lur incumbensa d'educar l'uffant ed els procuran per l'installaziun d'instituziuns, da structures e da servetschs per l'assistenza a l'uffant.

(3) Ilis stadis participants prendan tut las mesiras adattadas per garantir che uffants da geniturs che lavuran hajan il dretg da duvrar ils servetschs e las instituziuns da la tgira d'uffants che vegnan en dumonda per els.

Art. 19

(1) Ilis stadis participants prendan tut las mesiras legislativas, administrativas, socialas ed educativas adattadas per proteger l'uffant cunter mintga furma da violenza, da donnegiamment u da maltractament corporal u spier-tal, cunter abandon u negligientscha, cunter maltractament u explotaziun, inclusiv abus sexual, entant ch'el stat en la tgira dals geniturs u d'in genitur, d'in avugà u d'in auter represchentant legal u d'ina outra persuna che tgira l'uffant.

(2) Questas mesiras da protecziun duain cuntegnair tenor las circumstanzas er proceduras efficasias per installar programs socials che concedan il sustegn necessari a l'uffant ed a quels ch'al tgiran e che prevesan autras furmas da prevenziun, tant sco mesiras per l'identificaziun, per la denunzia, per il renviament, per l'investigaziun, per il tractament e per l'assistenza posteriura en ils cas da maltractament descrits en l'alineia 1 d'uffants, ed eventualmain perfin per l'intervenziun da las dretgiras.

Art. 20

(1) In uffant che vegn separà per in tschert temp u per adina da ses conturns famigliars u al qual ina dimora en quests conturns na po betg vegnir permessa en l'agen interess, ha il dretg d'ina protecziun speziala e da l'assistenza dal stadi.

(2) Ils stadis participants garanteschon tenor la norma da lur dretg naziunal autras furmas d'assistenza per in tal uffant.

(3) Sco ulteriura furma d'assistenza vegn tranter auter en dumonda il plazzament en ina famiglia da tgira, la kafala tenor il dretg islamic, l'adopziun u, sche necessari, la collocaziun en ina instituziun per la tgira d'uffants. Tar la tschernia tranter questas soluziuns ston vegnir resguardadas duadamain la cuntinuitad giavischada en l'educaziun da l'uffant sco er la derivanza etnica, religiusa, culturala e linguistica da l'uffant.

Art. 21

Ils stadis participants che renconuschan u permettan il sistem da l'adopziun garantechan ch'il bainstar da l'uffant haja l'emprima prioritad en cas d'ina adopziun, ed els:

- a) garanteschon che l'adopziun d'in uffant vegnia permessa mo da las autoritads cumpetentas che decidan, tenor las leschas e las proceduras applitgablhas ed a basa da tut las infurmaziuns fidadas accessiblas, che l'adopziun saja admissa considerond la situaziun da l'uffant puncto geniturs, parents ed avugads, e che las personas pertutgadas hajan consenti a l'adopziun, sche necessari, enconuschend ils fatgs e suentar ina cussegliaziun eventualmain necessaria;
- b) renconuschan che l'adopziun internaziunala po vegnir resguardada sco ina furma d'assistenza, sche l'uffant na po betg vegnir collocà en ses pajais d'origin en ina famiglia da tgira u d'adopziun u sch'el na po betg vegnir tgirà là en ina maniera adequata;
- c) garanteschon tar adopziuns internaziunalas che l'uffant possia profitar da las prescripziuns da protecziun e da las normas che valan per adopziuns naziunalas;
- d) prendan tut las mesiras adattadas per garantir ch'i na resultian tar adopziuns internaziunalas nagins profits finansials inadmissibels per las personas pertutgadas;
- e) promovon las finamiras da quest artitgel eventualmain cun stipular convenziuns bilateralas u multilateralas e sa stentan da garantir en quest connex che l'uffant vegnia collocà en in auter pajais da las autoritads cumpetentas u dals posts cumpetents.

Art. 22

(1) Ils stadis participants prendan las mesiras adattadas per garantir ch'in uffant, che dumonda la posiziun giuridica d'in fugitiv u che vegn resguardà sco fugitiv tenor las reglas e las proceduras applitgabladas dal dretg internaziunal u naziunal, survegnia ina protecciun adequata ed agid umanitar per defender ils dretgs fixads en questa Convenziun u en autras convegnas internaziunalas davart ils dretgs umans e davart dumondas umanitaras, da las qualas ils stadis menziunads fan part, e quai independentamain, sch'el vegn accompagnà da ses geniturs u d'ina altra persuna u betg.

(2) Perquai collavuran ils stadis participants en ina maniera ch'als para adequata per tut las stentas che las Naziuns Unidas ed autras organisaziuns internaziunalas u nungovernamentalas competentas che collavuran cun las Naziuns Unidas interprendan per proteger in tal uffant, per al gidar e per chattar ils geniturs u auters confamigliars d'in uffant fugitiv cun la finamira da survegnir las infurmaziuns necessarias per ina reuniun da la famiglia. Sch'ils geniturs u auters confamigliars na pon betg vegnir chattads, sto l'uffant survegnir tenor ils principis da questa Convenziun la medema protecciun sco mintga auter uffant separà per in motiv u l'auter per in tschert temp u per adina da ses conturns famigliars.

Art. 23

(1) Ils stadis participants renconuschan ch'in uffant che ha in impediment spiertal u corporal duai pudair manar ina vita accumulida ed en dignitad umana sut cundiziuns che observan la dignitad da l'uffant, che promovon sia independenza e che faciliteschan sia participaziun activa a la vita da la communitad.

(2) Ils stadis participants renconuschan il dretg da l'uffant impedi d'avair in'assistenza speziala e s'engaschan per quest dretg e garanteschon che l'uffant impedi e las personas ch'èn responsabladas per sia assistenza survegnian – sin dumonda ed en il rom dals meds finansials disponibils – il sustegn che tegna quint dal stadi da l'uffant sco er da las circumstanzas da vita dals geniturs u d'autras personas che tgeran l'uffant.

(3) Renconuschend ils basegns speziels d'in uffant impedi duai il sustegn, concedi tenor l'alinea 2, vegnir prestà gratuitamain tant sco pussaivel e resguardond ils meds finansials dals geniturs e d'autras personas che tgeran l'uffant. Plinavant duai il sustegn vegnir concepì uschia ch'igl è garanti che l'educaziun, la scolaziun, ils servetschs da sanadad, ils servetschs da reabilitaziun, la preparaziun per la vita professiunala e las pussaivladadas da recreaziun stettian propi a disposiziun a l'uffant impedi en ina moda e maniera che serve a l'integraziun sociala uschè cumpletta sco pussaivel ed al svilup da l'uffant, inclusiv il svilup cultural e spiertal.

(4) En il spiert da la collavuraziun internaziunala promovon ils stadis participants il barat d'infurmaziuns utilas dal sector da la prevenziun da la sanadad e dal tractament medicinal, psicologic e funcziunal d'uffants impedids, inclusiv la derasaziun d'infurmaziuns davart metodadas da reabilitaziun, d'educaziun e da furmaziun professiunala e l'access a talas infurmaziuns, per pussibilitar als stadis participants da megliar lur capacitads e lur enconuschientschas spezialisadas e da rimnar ulteriuras experientschas en quests secturs. En quest regard ston vegnir observads spezialmain ils basegns dals pajais da svilup.

Art. 24

(1) Ils stadis participants renconuschan il dretg da l'uffant da giudair il meglier stadi da sanadad pussaivel sco er da profitar da las instituziuns che tractan malsognas e che restabileschan la sanadad. Ils stadis participants sa stentan da garantir che nagin uffant na vegnia privà dal dretg d'access a tals servetschs da sanadad.

(2) Ils stadis participants sa stentan da garantir che quest dretg vegnia realisà cumplainmain e prendan en spezial mesiras adattadas per:

- a) reducir la mortalitad da poppins e d'uffants;
- b) garantir che tut ils uffants survegnian l'agid medical necessari e la tgira necessaria mettend in accent spezial sin il svilup d'in provediment sanitar da basa;
- c) cumbatter malsognas sco er la sutalimentaziun e l'alimentaziun sbagliada er en il rom dal provediment sanitar da basa, tranter auter cun duvrar tecnicas facilmain disponiblas e cun metter a disposiziun avunda victualias integralas ed aua da baiver netta, resguardond en quest connex ils privels ed ils ristgs da la polluziun da l'ambient;
- d) garantir ina tgira da la sanadad adequata per las mammas avant e suentar la pagliola;
- e) garantir ch'i vegnian intermediadas a tut las parts da la societad, en spezial als geniturs ed als uffants, enconuschientschas da basa davart la sanadad e davart il nutriment da l'uffant, davart ils avantatgs da tezzar, davart l'igierna e davart il tegnair net l'ambient sco er davart la prevenziun d'accidents, e procurar ch'els survegnian access a la scolaziun respectiva e ch'els vegnian sustegnids en l'applicaziun da questas enconuschientschas da basa;
- f) sviluppar la prevenziun da la sanadad, la cussegliaziun dals geniturs sco er il scleriment ed ils servetschs en il sector da la planisaziun da famiglia.

(3) Ils stadis participants prendan tut las mesiras efficaciazas ed adattadas per supprimer tut las praticas tradiziunalas ch'èn nuschaivlas per la sanadad dals uffants.

(4) Ils stadis participants s'obligheschan da sustegnair e da promover la collavuraziun internaziunala per cuntanscher pass per pass la realisaziun cumplaina dal dretg che vegn renconuschì en quest artigel. En quest regard ston vegnir observads spezialmain ils basegns dals pajais da svilup.

Art. 25

Ils stadis participants renconuschan ch'in uffant ch'è vegnì collocà da las autoritads cumpetentas cun l'intent da tgirar, da proteger u da tractar ina malsogna corporala u spiertala, ha il dretg ch'il tractament concedì e tut las autras circumstanzas relevantas per sia collocaziun vegnian controllads regularmain.

Art. 26

(1) Ils stadis participants reconuschan che mintga uffant ha il dretg da prestaziuns da la segirezza sociala, inclusiv da l'assicuranza sociala, e prendan las mesiras necessarias per garantir che quest dretg vegnia realisà cumplainamain en concordanza cun il dretg nazional.

(2) Las prestaziuns duain eventualmain vegnir concedidas resguardond las relaziuns economicas e las ulteriuras circumstanzas da l'uffant e da las persunas ch'èn obligadas da procurar per ses mantegniment sco er auters puntgs da vista ch'èn decisivs per dumandar prestaziuns, saja quai tras l'uffant u en num da l'uffant.

Art. 27

(1) Ils stadis participants reconuschan che mintga uffant ha il dretg d'in standard da viver permettend ses svilup corporal, spiertal, psichic, moral e social.

(2) En emprima lingia èsi l'incumbensa dals geniturs u d'autras persunas responsablas per l'uffant da garantir – en il rom da lur abilitads e da lur pussaivladads finanzialas – las cundiziuns da viver necessarias per il svilup da l'uffant.

(3) Ils stadis participants prendan las mesiras adattadas tenor lur relaziuns naziunalas ed en il rom da lur meds finanzials per gidar ils geniturs ed autras persunas responsablas per l'uffant a realisar quest dretg e prevesan – en cas da necessitad – programs d'agid e da sustegn material, surtut en vista al nutriment, a la vestgadira ed a l'abitaziun.

(4) Ils stadis participants prendan tut las mesiras adattadas per garantir ch'ils dretgs da mantegniment da l'uffant envers ils geniturs u envers autras persunas che han la responsabladad finanziaria per l'uffant vegnian fatgs valair tant entaifer il stadi participant sco er a l'exteriur. En spezial promovon ils stadis participants la participaziun a cunvegns internaziunalas u la conclusiun da talas cunvegns sco er autras regulaziuns adattadas, sche la persuna che ha la responsabladad finanziaria per l'uffant viva en in auter stadi che l'uffant.

Art. 28

(1) Ils stadis participants reconuschan il dretg da furmaziun da l'uffant, e per promover la realisaziun da quest dretg a basa da l'egualitad da las schanzas fan els en spezial il suandant:

- a) els rendan obligatorica e gratuita la scola primara per tuts;
- b) els promovon il svilup da differentas furmas da scolas secundaras, tant generalas sco er professiunalas, las mettan a disposiziun e las rendan accessiblas a tut ils uffants e prendan mesiras adattadas per che questas purschidas sajan gratuitas e per ch'i vegnia mess a disposiziun in sustegn finanziel en cas da necessitad;
- c) els pussibiliteschan a tut ils uffants, cun tut ils meds adattads, l'access a las scolas autas tenor lur abilitads;

- d) els rendan disponibla ed accessibla a tut ils uffants la cussegliaziun da furmaziun e da professiun;
  - e) els prendan mesiras che promovon la frequentaziun regulara da la scola e che reduceschan la quota d'uffants che sortan anticipadamain da la scola.
- (2) Ils stadis participants prendan tut las mesiras adattadas per garantir che la disciplina en scola vegnia mantegnida en ina moda e maniera che correspunda a la dignitad umana da l'uffant e che stat en correspondenza cun questa Convenziun.
- (3) Ils stadis participants promovon la collavuraziun internaziunala en il sector da la furmaziun, surtut per gidar ad eliminar la mancanza da savida e l'analfabetissem sin il mund e per facilitar l'access ad enconuschientschas scientificas ed tecnicas tant sco a metodos d'instrucziun modernas. En quest regard ston vegnir observads spezialmain ils basegns dals pajais da svilup.

Art. 29

(1) Ils stadis participants s'accordan che la furmaziun da l'uffant ha las suandantas finamiras:

- a) l'uffant duai pudair sviluppar cumplainamain sia personalitad, ses talent e sias abilitads spiertalas e corporalas;
  - b) intermediar a l'uffant il respect dals dretgs umans, da las libertads fundamentalas e dals princips francads en la Charta da las Naziuns Unidas;
  - c) intermediar a l'uffant il respect per ses geniturs, per sia identitad culturala, per sia lingua e per sias valurs culturalas, per las valurs naziunalas dal pajais, en il qual el viva, ed eventualmain dal pajais, dal qual el deriva, sco er per autras culturas che l'atgna;
  - d) preparar l'uffant ad esser conscient da la responsablada da la vita en ina societad libra en il spiert da chapientscha, da pasch, da toleranza, d'egualitad da las schlattainas e d'amicizia tranter ils pievels e las gruppas etnicas, naziunalas e religiusas sco er per la populaziun autoctona;
  - e) intermediar a l'uffant il respect da l'ambient natiral.
- (2) Quest artigel e l'artigel 28 na dastgan betg vegnir interpretads uschia ch'els restrenschan la libertad da persunas natiralas e giuridicas da fundar e da manar instituziuns da furmaziun, sch'ils princips fixads en l'alineia 1 vegnan observads e sche la furmaziun che vegn intermediada en talas instituziuns correspunda a las normas minimalas ch'èn eventualmain vegnidas fixadas dal stadi.

Art. 30

En stadis cun minoritads etnicas, religiusas u linguisticas ubain cun ina populaziun autoctona, na dastga in uffant ch'appartegna ad ina tala minoritad u la populaziun autoctona betg vegnir privà dal dretg da tgirar sia atgna cultura, da confessar e da pratitgar sia atgna religiun u da duvrar sia atgna lingua en cuminanza cun autras persunas da sia gruppa.

Art. 31

(1) Ils stadis participants renconuschan il dretg da l'uffant sin calma e sin temp liber, da pudair sa deditgar al gieu ed ad ina recreaziun activa che corresponda a sia vegliadetgna sco er da sa participar libramain a la vita culturala ed artistica.

(2) Ils stadis participants resguardan e promovon il dretg da l'uffant da sa participar cumplainmain a la vita culturala ed artistica e promovon la disponibladad da pussaivladads adattadas ed egualas per l'activitad culturala ed artistica sco er per la recreaziun activa e per las activitads da temp liber.

Art. 32

(1) Ils stadis participants renconuschan che l'uffant ha il dretg da vegnir protegi cunter l'exploraziun economica e da betg vegnir sfurzà ad ina lavur che pudess esser privlusa, che pudess impedir sia educaziun u che pudess far donn a sia sanadad u a ses svilup corporal, spiertal, psychic, moral u social.

(2) Ils stadis participants prendan mesiras legislativas, administrativas, socialas ed educativas per garantir la realisaziun da quest artigel. Per quest intent e resguardond las disposiziuns respectivas d'autras convenziuns internaziunalas fan ils stadis participants en spezial il suandant:

- a) els fixeschan ina u pliras vegliadetgnas minimalas per l'admissiun a la lavur;
- b) els prevesan ina regulaziun adequata dal temp da lavur e da las cundiziuns da lavur;
- c) els prevesan chastis commensurads u autras sancziuns per exequir quest artigel en moda efficazia.

Art. 33

Ils stadis participants prendan tut las mesiras adattadas, inclusiv mesiras legislativas, administrativas, socialas ed educativas, per proteger l'uffant cunter il diever illegal da substanzas enivrantas e da substanzas psicotropas en il senn da las convenziuns internaziunalas respectivas e d'impedir che uffants vegnian duvrads per la produczion illegala u per il traffic illegal da questas substanzas.

Art. 34

Ils stadis participants s'obligheschan da proteger l'uffant cunter tut las furmas d'exploraziun sexuala e d'abus sexual. Per quest intent prendan ils stadis participants en spezial tut las mesiras naziunalas, bilateralas e multilateralas adattadas per impedir che uffants:

- a) vegnian surmanads u sfurzads da sa participar ad activitads sexualas illegalas;
- b) vegnian explotads per la prostituziun u per autras praticas sexualas illegalas;
- c) vegnian explotads per preschentaziuns pornograficas e per material pornografic.

Art. 35

Ils stadis participants prendan tut las mesiras naziunalas, bilateralas e multilateralas adattadas per impedir il rapiment e la vendita d'uffants sco er il commerzi cun uffants per tuts intents ed en tuttas furmas.

Art. 36

Ils stadis participants protegian l'uffant cunter tut las ulteriuras furmas d'exploraziun che restrenschan il bainstar da l'uffant en ina furma u l'otra.

Art. 37

Ils stadis participants garanteschon:

- a) che nagin uffant na vegnia suttamess a la tortura u ad in auter tractament u chasti crudaivel, inuman u umiliant. Per delicts ch'èn vegnids commess da persunas pli giuvnas che deschedotg onns na dastga vegnir decretà ni la paina da mort ni in empraschunament per vita duranta e ch'excluda ina relaschada anticipada;
- b) che nagin uffant na vegnia empraschunà illegalmain ed arbitramain. Fer-manzas, arrestaziuns u empraschunaments dastgan vegnir applitgads tar in uffant tenor la lescha mo sco ultim med e mo per il temp il pli curt pussaivel;
- c) che mintga uffant empraschunà vegnia tractà en moda umana e cun respect envers la dignitad inerenta a l'uman e resguardond ils basegns da persunas da sia vegliadetgna. En spezial sto mintga uffant empraschunà vegnir separà da persunas creschidas, nun ch'in auter proceder vegnia resguardà sco cun-vegent per il bainstar da l'uffant, e mintga uffant ha il dretg da restar en contact cun sia famiglia tras corrispondenza u tras visitas, nun ch'i sajan avant maun circumstanzas spezialas;
- d) che mintga uffant empraschunà haja il dretg d'in access direct ad in'assistenza giuridica u ad in'otra assistenza adattada ed il dretg da contestar la legalitad da l'empraschunament tar ina dretgira u tar in'otra autoritad competent, independenta ed imparziala, sco er il dretg ch'i vegnia prendida uschè svelto sco pussaivel ina decisiun en ina tala procedura.

Art. 38

(1) Ils stadis participants s'obligeschon d'observar e da far observar las reglas dal dretg umanitar internaziunal che pertutgan l'uffant e ch'èn applitgablhas en il stadi respectiv en cas da conflicts armads.

(2) Ils stadis participants prendan tut las mesiras pussaivlas per garantir che persunas pli giuvnas che quindesch onns na sa participeschian betg directamain ad ostilitads.

(3) Ils stadis participants s'abstegnan da clamar en lur forzas armadas persunas pli giuvnas che quindesch onns. Sche persunas pli veglias che quindesch onns, ma pli giuvnas che deschedotg onns vegnan clamadas en las forzas armadas, sa stentan ils stadis participants da convocar en emprima lingia ils pli vegls.

(4) Tenor lur obligaziuns definidas dal dretg umanitar internaziunal da proteger la populaziun civila en conflicts armads prendan ils stadis participants tut las mesiras pussaivlas per garantir ch'ils uffants pertutgads d'in conflict armà vegnian protegids e tgirads.

Art. 39

Ils stadis participants prendan tut las mesiras adattadas per promover la reconvalescenza fisica e psichica e la reintegraziun sociala d'in uffant ch'è daventà la victima d'ina furma da negligentscha, d'explotaziun u da maltractament, da tortura u d'ina outra furma da tractament u da chasti crudaivel, inuman u umiliant ubain d'in conflict armà. La reconvalescenza e la reintegraziun ston avair lieu en conturns ch'èn favuraivels per la sanadad, per il respect da sazez e per la dignitad da l'uffant.

Art. 40

(1) Ils stadis participants renconuschan che mintga uffant che vegn suspectà, inculpà u chattà culpaivel d'avair violà il dretg penal, ha il dretg da vegnir tractà en ina moda e maniera che promova il sentiment da l'uffant per l'atgna dignitad e per l'atgna valur, che rinforza ses respect envers ils dretgs umans ed envers las libertads fundamentalas dals auters e che resguarda sia vegliadetgna sco er la necessitad da promover sia reintegraziun sociala e da surpigliar ina rolla constructiva en la societad.

(2) Per quest intent e resguardond las disposiziuns respectivas da las convenziuns internaziunalas garanteschon ils stadis participants en spezial:

- a) che nagin uffant na vegnia suspectà, inculpà u chattà culpaivel d'avair violà il dretg penal cun acziuns u cun omissiuns che n'èn betg stadas scumandadas tenor il dretg naziunal u tenor il dretg internaziunal il mument ch'ellas èn vegnidas commessas;
- b) che mintga uffant che vegn suspectà u inculpà d'avair violà il dretg penal haja il dretg da las suandantas garanzias minimalas:
  - i) da valair sco innocent fin che la culpa è cumprovada en moda legala,
  - ii) da vegnir infurmà immediatamain e directamain davart las inculpaziuns ch'èn vegnidas fatgas cunter el, eventualmain tras ses geniturs u tras ses avugà, e da survegnir in'assistenza giuridica u in'otra assistenza adattada per preparar e per effectuar sia defensium,
  - iii) da laschar decider sia chaussa immediatamain d'ina autoritad cumpetenta u d'ina dretgira cumpetenta, independenta ed imparziala, en ina procedura gista tenor la lescha, e quai en preschientscha d'ina assistenza giuridica u d'ina outra assistenza adattada ed en preschientscha da ses geniturs u da ses avugà, sche quai na vegn betg considerà sco nuschaivel per ses bainstar surtut pervia da sia vegliadetgna u pervia da sia situaziun,
  - iv) da betg vegnir sfurzà d'agir sco perditga e d'admetter sia culpa sco er d'interrogar u da laschar interrogar las perditgas d'accuzaziun e d'obtegnair la cumpariziun e l'interrogaziun da las perditgas da distgargia sut las medemas cundiziuns,

- v) da laschar controllar, en cas ch'el vegn chattà culpaivel d'avair violà il dretg penal, la decisiun e tut las mesiras ch'èn vegnidas decretadas tenor la lescha tras in'autorità cumpetenta surordinada u tras ina dretgira superiura cumpetenta independenta ed imparziala,
- vi) da pretender la consultaziun gratuita d'in interpret, sche l'uffant n'en-clegia betg u na discorra betg la lingua dal process,
- vii) che sia vita privata vegnia respectada cumplainamain en tut las parts da la procedura.

(3) Ils stadis participants sa stentan da promover l'elavuraziun da leschas e la creaziun da proceduras, d'autoritàs e d'instituziuns che valan spezialmain u èn spezialmain cumpetentas per uffants che vegnan suspectads, inculpads u chattads culpaivels d'avair violà il dretg penal, ed els fan en spezial il suandant:

- a) els fixeschan ina vegliadetgna minimala che l'uffant sto avoir cuntanschi per vegnir resguardà sco penalmain maioren;
- b) els prendan, en in rom adequat e giavischà, mesiras per reglar il cas senza procedura giudiziala, resguardond en quest connex senza restricziuns ils dretgs umans e las garantias giuridicas.

(4) Per garantir ch'ils uffants vegnian tractads en ina moda e maniera favuraivla per lur bainstar e che corresponda a lur circumstanzas ed a lur delict, sto star a disposiziun in grond dumber da mesiras sco ordinaziuns davart l'assistenza, davart l'instrucziun e davart la surveglianza, cussegliaziun, liberaziun provisoria, recepciun en ina famiglia da tgira, programs da furnaziun e da furnaziun professiunala ed autras alternativs da l'educaziun en in institut.

Art. 41

Questa Convenziun n'excluda betg disposiziuns ch'èn adattadas anc meglier per realisar ils dretgs da l'uffant e ch'èn cuntegnidas:

- a) en il dretg d'in stadi participant; u
- b) en il dretg internaziunal che vala per quest stadi.

Segunda part

Art. 42

Ils stadis participants s'obligheschan d'intermediar activamain ils princips e las disposiziuns da questa Convenziun, tras mesiras adattadas ed efficzias, tant a las personas creschidas sco er als uffants.

Art. 43

(1) Per controllar ils progress ch'ils stadis participants han fatg en l'execuziun da las obligaziuns ch'els han surpiglià ratifitgond questa Convenziun, vegn institui in Comitè per ils dretgs da l'uffant che ha las incumbensas definidas qua sutvart.

(2) Il Comité sa cumpona da deschedotg expertas ed experts che han ina gronda reputaziun morala e cumpetenzas reconuschidas en il sectur che vegn reglà da questa Convenziun. Ils commembers dal Comité vegnan tschernids dals stadis participants or dal ravugl da lur populaziun burgaisa e sa participeschan en agen num; la tschema ha lieu tegned quint d'ina repartiziun geografica duaivla e dals sistems giuridics principals.⁵

(3) Ils commembers dal Comité vegnan elegids tras scrutini secret or d'ina glista da personas ch'èn vegnidas nominadas dals stadis participants. Mintga stadi participant po nominar ina burgaisa u in burgais.

(4) L'elecziun dal Comité ha lieu per l'emprima giada il pli tard sis mais suenter l'entrada en vigur da questa Convenziun e silsuenter mintga dus onns. Il pli tard quatter mais avant mintga elecziun envida il secretari general da las Naziuns Unidas en scrit ils stadis participants d'inoltrar lur propostas entaifer dus mais. Il secretari general fa lura ina glista alfabetica da tut las personas proponidas, inditgond ils stadis participants che las han proponi, e trametta questa glista als stadis participants.

(5) Las elecziuns han lieu en radunanzas dals stadis participants, convocadas dal secretari general a la sedia da las Naziuns Unidas. En questas radunanzas – ch'èn ablas da decider, sche dus terzs dals stadis participants èn preschents – vegnan elegids en il Comité quels candidats che survegnan las pli bleras vuschs e la maioritad absoluta da las vuschs dals represchentants dals stadis participants ch'èn preschents e che voteschan.

(6) Ils commembers dal Comité vegnan elegids per quatter onns. Els èn reelegibels, sch'els vegnan puspè nominads. La perioda d'uffizi da tschintg commembers elegids a chaschun da l'emprima elecziun scada suenter dus onns; immediatamain suenter l'emprima elecziun tira il parsura da la radunanza la sort per eruir ils nums da quests tschintg commembers.

(7) Sch'in commember dal Comité mora u sa retira u declera ch'el na possia per auters motivs betg pli ademplir las incumbensas dal Comité, nominescha il stadi participant che ha proponi il commember in auter expert or dal ravugl da ses burgais per occupar il post vacant fin a la scadenza da la perioda d'uffizi, cun resalva dal consentiment dal Comité.

(8) Il Comité fixescha sez ses urden da gestiun.

(9) Il Comité elegia sia suprastanza per dus onns.

(10) Las radunanzas dal Comité han per regla lieu a la sedia da las Naziuns Unidas u en in auter lieu adattà fixà dal Comité. Il Comité sa raduna per regla ina giada per onn. La durada da las radunanzas dal Comité vegn fixada ed adattada sche necessari a chaschun d'ina radunanza dals stadis participants cun il consentiment da l'Assamblea generala.

(11) Il secretari general da las Naziuns Unidas metta a disposiziun al Comité il personal e las installaziuns che quel dovra per ademplir en moda efficazia sias incumbensas a basa da questa Convenziun.

⁵ Versiun tenor la midada dals 12 da dec. 1995, en vigur dapi ils 18 da nov. 2002 (AS 2007 4095)

(12) Ils commembers dal Comité institui tenor questa Convenziun survegnan – cun il consentiment da l'Assamblea generala – indemnisaziuns or dals meds finansials da las Naziuns Unidas sut las cundiziuns e tenor las modalitads che vegnan decididas da l'Assamblea generala.

Art. 44

(1) Ils stadis participants s'obligheschan da suttametter al Comité, sur il secretari general da las Naziuns Unidas, rapports davart las mesiras ch'els han preni per realisar ils dretgs renconuschids en questa Convenziun e davart ils progress ch'els han fatg en quest connex, e quai:

- a) entaifer dus onns suenter l'entrada en vigur da questa Convenziun per il stadi participant respectiv;
- b) silsuenter mintga tschintg onns.

(2) Ils rapports fatgs tenor quest artitgel duain inditgar eventualas circumstanzas e difficultads ch'impedeschan ils stadis participants d'ademplier cumplainamain las obligaziuns previsas en questa Convenziun. Ils rapports ston er cuntegnair infurmasziuns suffizientas che dattan al Comité in maletg cumplessiv davart l'applicaziun da la Convenziun en il pajais respectiv.

(3) In stadi participant che ha suttamess al Comité in emprim rapport cumplessiv na sto en ses rapports posteriurs tenor l'alinea 1 litera b betg repeter las indicaziuns generalas communitgadas pli baud.

(4) Il Comité po dumandar ils stadis participants da far ulteriuras indicaziuns davart l'applicaziun da la Convenziun.

(5) Il Comité suttametta mintga dus onns a l'Assamblea generala, sur il Cussegl economic e social, in rapport davart sias activitads.

(6) Ils stadis participants procuran per ina vasta derasaziun da lur rapports en l'agen pajais.

Art. 45

Per promover in'applicaziun effectiva da questa Convenziun e per sustegnair la col-lavuraziun internaziunala en il sector da questa Convenziun:

- a) han las organisaziuns spezialisadas, l'Ovra d'agid per uffants da las Naziuns Unidas ed autras organisaziuns da las Naziuns Unidas il dretg d'esser represchentadas tar l'examinaziun da l'applicaziun da quellas disposiziuns da la Convenziun che pertutgan lur champ d'incumbensas. Il Comité po – sch'el è da l'avis che quai saja inditgà – envidar las organisaziuns spezialisadas, l'Ovra d'agid per uffants da las Naziuns Unidas ed auters posts cumpetents da dar cussegls spezialisads davart l'applicaziun da la Convenziun en secturs che pertutgan lur champ d'incumbensas. Il Comité po envidar las organisaziuns spezialisadas, l'Ovra d'agid per uffants da las Naziuns Unidas ed auters organs da las Naziuns Unidas d'al suttametter rapports davart l'applicaziun da la Convenziun en secturs che pertutgan lur champ d'activitads;

- b) trametta il Comité – sch'el è da l'avis che quai saja inditgà – a las organisaziuns spezialisadas, a l'Ovra d'agid per uffants da las Naziuns Unidas ed ad auters posts cumpetents ils rapports dals stadis participants che cuntengnan ina dumonda da cussegliaziun tecnica u da sustegn tecnic u ina indicaziun davart in basegn en quest regard; eventualas remartgas e propostas dal Comité davart questas dumondas u indicaziuns vegnan agiuntadas;
- c) po il Comité recumandar a l'Assamblea generala da supplitgar il secretari general da far retschertgas per mauns dal Comité davart dumondas en connex cun ils dretgs da l'uffant;
- d) po il Comité suttametter propostas e recumandaziuns generalas a basa da las indicaziuns ch'el ha survegni tenor ils artitgels 44 e 45. Questas propostas e recumandaziuns generalas vegnan tramessas als stadis participants pertutgads e suttamess a l'Assamblea generala ensemen cun eventualas remartgas dals stadis participants.

Terza part

Art. 46

Questa Convenziun po vegnir suttascritta da tut ils stadis.

Art. 47

Questa Convenziun sto vegnir ratifitgada. Ils documents da ratificaziun vegnan deponids tar il secretari general da las Naziuns Unidas.

Art. 48

A questa Convenziun pon sa participar tut ils stadis. Ils documents da participaziun vegnan deponids tar il secretari general da las Naziuns Unidas.

Art. 49

(1) Questa Convenziun entra en vigur il trentavel di suenter ch'il ventgavel document da ratificaziun u da participaziun è vegni deponi tar il secretari general da las Naziuns Unidas.

(2) Per mintga stadi che ratifitgescha u sa participescha a questa Convenziun suenter ch'il ventgavel document da ratificaziun u da participaziun è vegni deponi, entra la Convenziun en vigur il trentavel di suenter ch'el ha deponi ses agen document da ratificaziun u da participaziun.

Art. 50

(1) Mintga stadi participant po proponer ina midada ed inoltrar quella al secretari general da las Naziuns Unidas. Il secretari general trametta alura la proposta da midada als stadis participants e supplitgescha quels d'al communitgar, sch'els beneventan ina conferenza dals stadis participants per discutir e per votar davart la proposta. Sche almain in terz dals stadis participants beneventa ina tala conferenza entaifer quatter mais suenter la data da la transmissiun, convochescha il secretari general la conferenza sut il patronadi da las Naziuns Unidas. Mintga midada che vegn acceptada da la maioritad dals stadis participants ch'èn preschents a la conferenza e che voteschan, vegn suttamessa a l'approvaziun da l'Assamblea generala.

(2) Ina midada acceptada tenor l'alinea 1 entra en vigur, suenter ch'ella è vegnida approvada da l'Assamblea generala da las Naziuns Unidas ed acceptada d'ina maioritad da dus terzs dals stadis participants.

(3) Sch'ina midada entra en vigur, è ella lianta per ils stadis participants che l'han acceptada, entant ch'i valan per ils auters stadis participants vinavant las disposiziuns da questa Convenziun e tut las midadas ch'els han acceptà anteriuramain.

Art. 51

(1) Il secretari general da las Naziuns Unidas prenda encunter e trametta alura a tut ils stadis il text da resalvas ch'in stadi fa davart la ratificaziun u davart la participaziun.

(2) Resalvas che n'èn betg cumpatiblas cun la finamira e cun l'intent da questa Convenziun n'èn betg permissas.

(3) Las resalvas pon vegnir revocadas da tut temp tras ina notificaziun respectiva drizzada al secretari general da las Naziuns Unidas, il qual infurmescha lura tut ils stadis en chaussa. La notificaziun s'effectuescha il di ch'ella entra tar il secretari general.

Art. 52

In stadi participant po desdir questa Convenziun, drizzond ina notificaziun en scrit al secretari general da las Naziuns Unidas. La desditga s'effectuescha in onn suenter che la notificaziun è entrada tar il secretari general.

Art. 53

Il secretari general da las Naziuns Unidas vegn designà sco depositari da questa Convenziun.

Art. 54

L'original da questa Convenziun, da la quala il text arab, chinais, englais, franzos, russ e spagnol è egualmain liant, vegn deponì tar il secretari general da las Naziuns Unidas.

Per confermar quai han ils plenipotenziaris sutsegnads, ch'èn autorisads duidamain da lur regenzas da far quai, sutscrit questa Convenziun.

Concludida a New York ils 20 da november 1989.

(I suondan las sutscrizziuns)

Champ d'applicaziun ils 27 da favrer 2023⁶

Stadis participants	Ratificaziun Participaziun (P) Decleraziun da successiun (S)		Entrada en vigor	
Afganistan*	28 da mars	1994	27 d'avrigl	1994
Africa dal Sid	16 da zercladur	1995	16 da fanadur	1995
Albania	27 da favrer	1992	28 da mars	1992
Algeria*	16 d'avrigl	1993	16 da matg	1993
Andorra*	2 da schaner	1996	1. da favrer	1996
Angola	5 da december	1990	4 da schaner	1991
Antigua e Barbuda	5 d'october	1993	4 da november	1993
Arabia Saudita*	26 da schaner	1996 P	25 da favrer	1996
Argentina*	4 da december	1990	3 da schaner	1991
Armenia	23 da zercladur	1993 P	23 da fanadur	1993
Aserbaidshan	13 d'avust	1992 P	12 da settember	1992
Australia*	17 da december	1990	16 da schaner	1991
Austria**	6 d'avust	1992	5 da settember	1992
Bahamas*	20 da favrer	1991	22 da mars	1991
Bahrain	13 da favrer	1992 P	14 da mars	1992
Bangladesch*	3 d'avust	1990	2 da settember	1990
Barbados	9 d'october	1990	8 da november	1990
Belarus	1. d'october	1990	31 d'october	1990
Belgia* **	16 da december	1991	15 da schaner	1992
Belize	2 da matg	1990	2 da settember	1990
Benin	3 d'avust	1990	2 da settember	1990
Bolivia	26 da zercladur	1990	2 da settember	1990
Bosnia ed Erzegovina	1. da settember	1993 S	6 da mars	1992
Botsuana	14 da mars	1995 P	13 d'avrigl	1995
Brasilia	24 da settember	1990	24 d'october	1990
Brunei*	27 da december	1995 P	26 da schaner	1996
Bulgaria**	3 da zercladur	1991	3 da fanadur	1991
Burkina Faso	31 d'avust	1990	30 da settember	1990
Burundi	19 d'october	1990	18 da november	1990
Butan	1. d'avust	1990	2 da settember	1990
Cambodscha	15 d'october	1992 P	14 da november	1992
Camerun	11 da schaner	1993	10 da favrer	1993
Canada*	13 da december	1991	12 da schaner	1992
Cap Verd	4 da zercladur	1992 P	4 da fanadur	1992
Chile	13 d'avust	1990	12 da settember	1990

⁶ AS 1998 2055; 2004 339; 2007 417; 2010 1619; 2014 1311; 2016 1181, 3803; 2023 102. Ina versiun actualisada dal champ d'applicaziun è publicgada sin la plattafurma da publicaziun dal dretg federal «Fedlex» sut la suandanta adressa: <https://www.fedlex.admin.ch/de/treaty>.

Stadis participants	Ratificaziun Participaziun (P) Decleraziun da successiun (S)		Entrada en vigor	
China*	2 da mars	1992	1. d'avrigl	1992
Hongkong ^a	7 da settember	1994	7 da settember	1994
Macao	19 d'october	1999	20 da december	1999
Cipra	7 da favrer	1991	9 da mars	1991
Columbia*	28 da schaner	1991	27 da favrer	1991
Comoras	22 da zercladur	1993	22 da fanadur	1993
Congo (Brazzaville)	14 d'october	1993 P	13 da november	1993
Congo (Kinshasa)	27 da settember	1990	27 d'october	1990
Corea (dal Nord)	21 da settember	1990	21 d'october	1990
Corea (dal Sid)*	20 da november	1991	20 da december	1991
Costa d'Ivur	4 da favrer	1991	6 da mars	1991
Costa Rica	21 d'avust	1990	20 da settember	1990
Croazia	12 d'october	1992 S	8 d'october	1991
Cuba*	21 d'avust	1991	20 da settember	1991
Danemarc* **	19 da fanadur	1991	18 d'avust	1991
Dominica	13 da mars	1991	12 d'avrigl	1991
Dschibuti*	6 da december	1990	5 da schaner	1991
Ecuador	23 da mars	1990	2 da settember	1990
Egipta	6 da fanadur	1990	2 da settember	1990
El Salvador	10 da fanadur	1990	2 da settember	1990
Emirats Arabs Unids*	3 da schaner	1997 P	2 da favrer	1997
Eritrea	3 d'avust	1994	2 da settember	1994
Estonia	21 d'october	1991 P	20 da november	1991
Eswatini*	7 da settember	1995	7 d'october	1995
Etiopia	14 da matg	1991 P	13 da zercladur	1991
Fidschi	13 d'avust	1993	12 da settember	1993
Filippinas	21 d'avust	1990	20 da settember	1990
Finlanda**	20 da zercladur	1991	20 da fanadur	1991
Frantscha* **	7 d'avust	1990	6 da settember	1990
Gabun	9 da favrer	1994	11 da mars	1994
Gambia	8 d'avust	1990	7 da settember	1990
Georgia	2 da zercladur	1994 P	2 da fanadur	1994
Germania* **	6 da mars	1992	5 d'avrigl	1992
Ghana	5 da favrer	1990	2 da settember	1990
Giamaica	14 da matg	1991	13 da zercladur	1991
Giapun*	22 d'avrigl	1994	22 da matg	1994
Grenada	5 da november	1990	5 da december	1990
Grezia	11 da matg	1993	10 da zercladur	1993
Guatemala	6 da zercladur	1990	2 da settember	1990
Guinea	13 da fanadur	1990 P	2 da settember	1990
Guinea Equatoriala	15 da zercladur	1992 P	15 da fanadur	1992
Guinea-Bissau	20 d'avust	1990	19 da settember	1990
Guyana	14 da schaner	1991	13 da favrer	1991
Haiti	8 da zercladur	1995	8 da fanadur	1995

Stadis participants	Ratificaziun Participaziun (P) Decleraziun da successiun (S)		Entrada en vigor	
Honduras	10 d'avust	1990	9 da settember	1990
India*	11 da december	1992 P	10 da schaner	1993
Indonesia	5 da settember	1990	5 d'october	1990
Inslas Marshall	4 d'october	1993	3 da november	1993
Inslas Salomon	10 d'avrigl	1995 P	10 da matg	1995
Irac*	15 da zercladur	1994 P	15 da fanadur	1994
Iran*	13 da fanadur	1994	12 d'avust	1994
Irlanda**	28 da settember	1992	28 d'october	1992
Islanda*	28 d'october	1992	27 da november	1992
Israel	3 d'october	1991	2 da november	1991
Italia**	5 da settember	1991	5 d'october	1991
Jemen	1. da matg	1991	31 da matg	1991
Jordania*	24 da matg	1991	23 da zercladur	1991
Kasachstan	12 d'avust	1994	11 da settember	1994
Katar*	3 d'avrigl	1995	3 da matg	1995
Kenia	30 da fanadur	1990	2 da settember	1990
Kirghistan	7 d'october	1994 P	6 da november	1994
Kiribati*	11 da december	1995 P	10 da schaner	1996
Kuwait*	21 d'october	1991	20 da november	1991
Laos	8 da matg	1991 P	7 da zercladur	1991
Lesotho	10 da mars	1992	9 d'avrigl	1992
Lettonia**	14 d'avrigl	1992 P	14 da matg	1992
Libanon	14 da matg	1991	13 da zercladur	1991
Liberia	4 da zercladur	1993	4 da fanadur	1993
Libia	15 d'avrigl	1993 P	15 da matg	1993
Liechtenstein*	22 da december	1995	21 da schaner	1996
Lituania	31 da schaner	1992 P	1. da mars	1992
Luxemburg*	7 da mars	1994	6 d'avrigl	1994
Macedonia dal Nord	2 da december	1993 S	17 da settember	1991
Madagascar	19 da mars	1991	18 d'avrigl	1991
Malaisia*	17 da favrer	1995 P	19 da mars	1995
Malawi	2 da schaner	1991 P	1. da favrer	1991
Maledivas*	11 da favrer	1991	13 da mars	1991
Mali*	20 da settember	1990	20 d'october	1990
Malta	30 da settember	1990	30 d'october	1990
Maroc*	21 da zercladur	1993	21 da fanadur	1993
Mauretania	16 da matg	1991	15 da zercladur	1991
Mauritius	26 da fanadur	1990 P	2 da settember	1990
Mexico	21 da settember	1990	21 d'october	1990
Micronesia	5 da matg	1993 P	4 da zercladur	1993
Moldavia**	26 da schaner	1993 P	25 da favrer	1993
Monaco*	21 da zercladur	1993 P	21 da fanadur	1993
Mongolia	5 da fanadur	1990	2 da settember	1990
Montenegro	23 d'october	2006 S	3 da zercladur	2006

Stadis participants	Ratificaziun Participaziun (P) Decleraziun da successiun (S)		Entrada en vigor	
Mosambic	26 d'avrigl	1994	26 da matg	1994
Myanmar	15 da fanadur	1991 P	14 d'avust	1991
Namibia	30 da settember	1990	30 d'october	1990
Nauru	27 da fanadur	1994 P	26 d'avust	1994
Nepal	14 da settember	1990	14 d'october	1990
Nicaragua	5 d'october	1990	4 da november	1990
Niger	30 da settember	1990	30 d'october	1990
Nigeria	19 d'avrigl	1991	19 da matg	1991
Norvegia**	8 da schaner	1991	7 da favrer	1991
Nova Zelanda*	6 d'avrigl	1993	6 da matg	1993
Inslas Cook*	6 da zercladur	1997 P	6 da fanadur	1997
Niue	20 da december	1995 P	19 da schaner	1996
Oman*	9 da december	1996 P	8 da schaner	1997
Pajais Bass* **	6 da favrer	1995	8 da mars	1995
Aruba*	18 da december	2000	18 da december	2000
Curaçao*	17 da december	1997	17 da december	1997
Sint Maarten*	17 da december	1997	17 da december	1997
Territoris caribics (Bonaire, Sint Eustatius e Saba)*	17 da december	1997	17 da december	1997
Pakistan	12 da november	1990	12 da december	1990
Palau	4 d'avust	1995 P	3 da settember	1995
Palestina	2 d'avrigl	2014 P	2 da matg	2014
Panama	12 da december	1990	11 da schaner	1991
Papua Nova Guinea	2 da mars	1993	1. d'avrigl	1993
Paraguai	25 da settember	1990	25 d'october	1990
Peru	4 da settember	1990	4 d'october	1990
Pologna* **	7 da zercladur	1991	7 da fanadur	1991
Portugal* **	21 da settember	1990	21 d'october	1990
Reginavel Uni* **	16 da december	1991	15 da schaner	1992
Alderney	4 da november	2020	4 da november	2020
Anguilla*	7 da settember	1994	7 da settember	1994
Bermudas*	7 da settember	1994	7 da settember	1994
Guernsey	4 da november	2020	4 da november	2020
Insla Man*	7 da settember	1994	7 da settember	1994
Inslas Cayman*	7 da settember	1994	7 da settember	1994
Inslas Falkland*	7 da settember	1994	7 da settember	1994
Inslas Pitcairn (Ducie, Oeno, Henderson e Pitcairn)*	7 da settember	1994	7 da settember	1994
Inslas Turcs e Caicos*	7 da settember	1994	7 da settember	1994
Inslas Virginas Britannicas*	7 da settember	1994	7 da settember	1994
Jersey	29 d'avrigl	2014	29 d'avrigl	2014
Montserrat*	7 da settember	1994	7 da settember	1994

Stadis participants	Ratificaziun Participaziun (P) Decleraziun da successiun (S)		Entrada en vigor	
Sontg'Elena e territoris dependents (Ascension e Tristan da Cunha)*	7 da settember	1994	7 da settember	1994
Republica Centralafricana	23 d'avrigl	1992	23 da matg	1992
Republica Dominicana	11 da zercladur	1991	11 da fanadur	1991
Republica Tschecha* **	22 da favrer	1993 S	1. da schaner	1993
Ruanda	24 da schaner	1991	23 da favrer	1991
Rumenia**	28 da settember	1990	28 d'october	1990
Russia	16 d'avust	1990	15 da settember	1990
Sambia	6 da december	1991	5 da schaner	1992
Samoa*	29 da november	1994	29 da december	1994
São Tomé e Príncipe	14 da matg	1991 P	13 da zercladur	1991
Senegal	31 da fanadur	1990	2 da settember	1990
Serbia	12 da mars	2001 S	27 d'avrigl	1992
Seychellas	7 da settember	1990 P	7 d'october	1990
Sierra Leone	18 da zercladur	1990	2 da settember	1990
Simbabwe	11 da settember	1990	11 d'october	1990
Singapur*	5 d'october	1995 P	4 da november	1995
Siria*	15 da fanadur	1993	14 d'avust	1993
Slovachia* **	28 da matg	1993 S	1. da schaner	1993
Slovenia*	6 da fanadur	1992 S	25 da zercladur	1991
Somalia*	1. d'october	2015	31 d'october	2015
Son Cristof e Nevis	24 da fanadur	1990	2 da settember	1990
Son Marin	25 da november	1991 P	25 da december	1991
Son Vincenz e las Grenadinas	26 d'october	1993	25 da november	1993
Sontga Lucia	16 da zercladur	1993	16 da fanadur	1993
Sontga Sedia*	20 d'avrigl	1990	2 da settember	1990
Spagna*	6 da december	1990	5 da schaner	1991
Sri Lanka	12 da fanadur	1991	11 d'avust	1991
Sudan	3 d'avust	1990	2 da settember	1990
Sudan dal Sid	23 da schaner	2015 P	22 da favrer	2015
Surinam	1. da mars	1993	31 da mars	1993
Svezia**	29 da zercladur	1990	2 da settember	1990
Svizra* **	24 da favrer	1997	26 da mars	1997
Tadschikistan	26 d'october	1993 P	25 da november	1993
Tailanda*	27 da mars	1992 P	26 d'avrigl	1992
Tansania	10 da zercladur	1991	10 da fanadur	1991
Timor-Leste	16 d'avrigl	2003 P	16 da matg	2003
Tirchia*	4 d'avrigl	1995	4 da matg	1995
Togo	1. d'avust	1990	2 da settember	1990
Tonga	6 da november	1995 P	6 da december	1995
Trinidad e Tobago	5 da december	1991	4 da schaner	1992
Tschad	2 d'october	1990	1. da november	1990
Tunesia*	30 da schaner	1992	29 da favrer	1992

Stadis participants	Ratificaziun Participaziun (P) Decleraziun da successiun (S)		Entrada en vigor	
Turkmenistan	20 da settember	1993 P	20 d'october	1993
Tuvalu	22 da settember	1995 P	22 d'october	1995
Ucraina	28 d'avust	1991	27 da settember	1991
Uganda	17 d'avust	1990	16 da settember	1990
Ungaria**	7 d'october	1991	6 da november	1991
Uruguay*	20 da november	1990	20 da december	1990
Usbekistan	29 da zercladur	1994 P	29 da fanadur	1994
Vanuatu	7 da fanadur	1993	6 d'avust	1993
Venezuela*	13 da settember	1990	13 d'october	1990
Vietnam	28 da favrer	1990	2 da settember	1990

* Resalvas e decleraziuns.

** Objecziuns.

Las resalvas, las decleraziuns e las objecziuns na vegnan betg publicgadas en la AS, cun excepziun da las resalvas e las decleraziuns da la Svizra. Ils texts franzos ed englais pon vegnir consultads sin la pagina d'internet da las Naziuns Unidas (<http://treaties.un.org/>) u vegnir retratgs tar la Direcziun da dretg internaziunal public, Secziun Contracts internaziunals, 3003 Berna.

^a Fin ils 30 da zercladur 1997 è la Convenziun stada applitgabla a Hongkong sin basa d'ina decleraziun d'extensiun da la Gronda Britannia. Dapi il 1. da fanadur 1997 è Hongkong ina regiun administrativa speziala (RAS) da la Republica Populara da la China. Sin basa da la decleraziun chinaisa-britannica dals 19 da december 1984 restan quellas convenziuns, ch'eran applitgabras a Hongkong avant la restituziun a la Republica Populara da la China, applitgabras er en la RAS.

Resalvas e decleraziuns

Svizra⁷

La Svizra renda explicitamain attent a l'obligaziun da mintga stadi d'applitgar las normas dal dretg internaziunal umanitar e dal dretg naziunal, tant enavant che quels garanteschan a l'uffant ina meglra protecziun ed assistenza en conflicts armads.

Artitgel 5⁸

Artitgel 7⁹

Artitgel 10 alinea 1

Resalvada resta la legislaziun svizra che na permetta betg a tut las categorias da persunas estras da reunir la famiglia.

⁷ Art. 1 al. 1 dal COF dals 13 da dec. 1996 (AS 1998 2053).

⁸ AS 2004 3877

⁹ AS 2007 3839

Artitgel 37 litera c

La separaziun da giuvenils e da persunas creschidas tar empraschunaments na vegn betg garantida senza excepziuns.

Artitgel 40

Resalvada resta la procedura penala svizra per giuvenils che na garantescha ni in dretg nuncundiziunà ad in assistent ni la separaziun organisatorica e persunala tranter las autoritads d'inquisiziun e las autoritads da giudicament.

...¹⁰

...¹¹

¹⁰ AS 2007 3839

¹¹ AS 2004 339 813

Champ d'applicaziun da la midada dals 4 da zercladur 2014¹²

Stadis participants	Ratificaziun Decleraziun da sucessiun (S)		Entrada en vigor	
Africa dal Sid	5 d'avust	1997	18 da november	2002
Algeria	21 da schaner	1998	18 da november	2002
Andorra	17 da schaner	1997	18 da november	2002
Arabia Saudita	30 da zercladur	1997	18 da november	2002
Argentina	2 da mars	1999	18 da november	2002
Austria	1. da favrer	2002	18 da november	2002
Bahamas	23 d'october	2001	18 da november	2002
Bahrain	13 da zercladur	2000	18 da november	2002
Bangladesch	23 d'avrigl	1997	18 da november	2002
Belarus	23 da settember	2003	23 da settember	2003
Belgia	29 da zercladur	2004	29 da zercladur	2004
Belize	15 da december	2000	18 da november	2002
Bolivia	15 da mars	1999	18 da november	2002
Botsuana	6 da mars	2002	18 da november	2002
Brasilia	26 da favrer	1998	18 da november	2002
Brunei	28 da zercladur	2000	18 da november	2002
Bulgaria	25 da zercladur	1999	18 da november	2002
Burkina Faso	26 da fanadur	1999	18 da november	2002
Butan	17 da mars	1999	18 da november	2002
Cambodscha	12 d'avust	1997	18 da november	2002
Camerun	5 d'october	2001	18 da november	2002
Canada	17 da settember	1997	18 da november	2002
Chile	19 d'avust	1997	18 da november	2002
China	10 da fanadur	2002	18 da november	2002
Cipra	20 da settember	2001	18 da november	2002
Columbia	31 da schaner	1997	18 da november	2002
Congo (Brazzaville)	28 da favrer	2000	18 da november	2002
Corea (dal Nord)	23 da favrer	2000	18 da november	2002
Corea (dal Sid)	3 da favrer	1999	18 da november	2002
Costa d'Ivur	25 da settember	2001	18 da november	2002
Costa Rica	12 da favrer	1997	18 da november	2002
Croazia	26 da matg	1998	18 da november	2002
Cuba	23 d'october	1996	18 da november	2002
Danemarc	10 da settember	1996	18 da november	2002
Dominica	5 da fanadur	2001	18 da november	2002
Dschibuti	21 da settember	2001	18 da november	2002
Ecuador	25 da favrer	1998	18 da november	2002
Egipta	28 da december	1998	18 da november	2002
Emirats Arabs Unids	11 da november	1997	18 da november	2002

¹² AS 2007 4095 e 2014 1417. Ina versiun actualisada dal champ d'applicaziun è publicada sin la plattafurma da publicaziun dal dretg federal «Fedlex» sut la suandanta adressa: <https://www.fedlex.admin.ch/de/treaty>.

Stadis participants	Ratificaziun Decleraziun da successiun (S)		Entrada en vigor	
Estonia	6 da december	2000	18 da november	2002
Eswatini	17 da schaner	2002	18 da november	2002
Etiopia	15 d'avrigl	1998	18 da november	2002
Fidschi	20 d'avust	1997	18 da november	2002
Filippinas	14 da schaner	1998	18 da november	2002
Finlanda	3 da schaner	1997	18 da november	2002
Frantscha	20 da zercladur	1997	18 da november	2002
Georgia	11 d'avrigl	2000	18 da november	2002
Germania	25 da zercladur	1997	18 da november	2002
Ghana	3 da favrer	2011	3 da favrer	2011
Giamaiica	6 d'avrigl	1998	18 da november	2002
Giapun	12 da zercladur	2003	12 da zercladur	2003
Grenada	20 da matg	1999	18 da november	2002
Grezia	23 da settember	1997	18 da november	2002
Guatemala	26 da december	2002	26 da december	2002
Guinea	14 da matg	1999	18 da november	2002
Guyana	15 da settember	1998	18 da november	2002
Haiti	20 da december	2000	18 da november	2002
Indonesia	17 da december	1998	18 da november	2002
Irac	31 da december	2001	18 da november	2002
Iran	13 da november	2001	18 da november	2002
Irlanda	18 da november	2002	18 da november	2002
Islanda	14 da schaner	2000	18 da november	2002
Israel	27 da december	1999	18 da november	2002
Italia	14 da settember	1999	18 da november	2002
Jemen	3 d'avrigl	1997	18 da november	2002
Jordania	24 da settember	2002	18 da november	2002
Katar	5 da matg	1999	18 da november	2002
Kenia	12 da favrer	2003	12 da favrer	2003
Kirghistan	31 da matg	2000	18 da november	2002
Kiribati	9 da settember	2002	18 da november	2002
Kuwait	9 da matg	2003	9 da matg	2003
Laos	22 da settember	1997	18 da november	2002
Lesotho	12 da november	2001	18 da november	2002
Libanon	14 da fanadur	2000	18 da november	2002
Liberia	16 da settember	2005	16 da settember	2005
Liechtenstein	21 da schaner	2000	18 da november	2002
Lituania	27 da mars	2002	18 da november	2002
Luxemburg	11 da fanadur	2000	18 da november	2002
Macedonia dal Nord	16 d'october	1996	18 da november	2002
Malaisia	19 d'avust	2002	18 da november	2002
Maledivas	2 da november	1998	18 da november	2002
Mali	4 da mars	1999	18 da november	2002
Malta	1. da matg	1997	18 da november	2002

Stadis participants	Ratificaziun Decleraziun da successiun (S)		Entrada en vigur	
Maroc	27 da schaner	1997	18 da november	2002
Mauretania	20 d'avust	1999	18 da november	2002
Mauritiuis	25 d'avust	1999	18 da november	2002
Mexico	22 da settember	1997	18 da november	2002
Moldavia	30 da schaner	1998	18 da november	2002
Monaco	26 da matg	1999	18 da november	2002
Mongolia	19 da december	1997	18 da november	2002
Montenegro	23 d'october	2006 S	3 da zercladur	2006
Mosambic	4 da mars	1999	18 da november	2002
Myanmar	9 da zercladur	2000	18 da november	2002
Namibia	11 da december	2001	18 da november	2002
Nicaragua	23 da schaner	2003	23 da schaner	2003
Niger	24 d'october	2001	18 da november	2002
Norvegia	24 da favrer	2000	18 da november	2002
Nova Zelanda ^a	16 da zercladur	2000	18 da november	2002
Oman	16 d'october	2002	18 da november	2002
Pajais Bass	4 da december	1996	18 da november	2002
Aruba	18 da december	2000	18 da november	2002
Curaçao	4 da december	1996	18 da november	2002
Sint Maarten	4 da december	1996	18 da november	2002
Territoris caribics (Bonaire, Sint Eustatius e Saba)	4 da december	1996	18 da november	2002
Pakistan	19 da schaner	2000	18 da november	2002
Palau	26 d'avrigl	2002	18 da november	2002
Panama	5 da november	1996	18 da november	2002
Paraguay	12 da december	2003	12 da december	2003
Peru	26 da schaner	2000	18 da november	2002
Pologna	2 da settember	1999	18 da november	2002
Portugal	29 da zercladur	1998	18 da november	2002
Reginavel Uni	17 da fanadur	1997	18 da november	2002
Republica Tschecca	23 da matg	2000	18 da november	2002
Ruanda	19 da settember	2001	18 da november	2002
Rumenia	3 d'october	2002	18 da november	2002
Russia	1. da matg	1998	18 da november	2002
Sambia	9 d'avust	2000	18 da november	2002
Samoa	22 da mars	2002	18 da november	2002
Senegal	5 da november	2003	5 da november	2003
Serbia	4 d'october	2001	18 da november	2002
Sierra Leone	27 da november	2001	18 da november	2002
Simbabwe	27 d'avust	2002	18 da november	2002
Singapur	29 da mars	2000	18 da november	2002
Siria	16 da zercladur	2000	18 da november	2002
Slovachia	29 da fanadur	1999	18 da november	2002
Son Marin	10 d'october	2000	18 da november	2002

Stadis participants	Ratificaziun Decleraziun da successiun (S)		Entrada en vigor	
Sontga Sedia	15 d'avust	1996	18 da november	2002
Spagna	13 da schaner	1998	18 da november	2002
Sri Lanka	29 da favrer	2000	18 da november	2002
Sudan	9 d'avrigl	2001	18 da november	2002
Surinam	23 da matg	2002	18 da november	2002
Svezia	17 d'october	1996	18 da november	2002
Svizra	2 da december	1997	18 da november	2002
Tailanda	30 d'avrigl	1998	18 da november	2002
Tirchia	9 da december	1999	18 da november	2002
Togo	19 da zercladur	1996	18 da november	2002
Trinidad e Tobago	1. da november	1996	18 da november	2002
Tschad	16 da matg	2002	18 da november	2002
Tunesia	29 da mars	2001	18 da november	2002
Ucraina	3 da fanadur	2003		
Uganda	27 da zercladur	1997	18 da november	2002
Uruguay	17 da favrer	1999	18 da november	2002
Usbekistan	25 d'avrigl	1997	18 da november	2002
Venezuela	2 da november	1998	18 da november	2002
Vietnam	11 da schaner	2000	18 da november	2002

^a La midada na vala betg per Tokelau.